

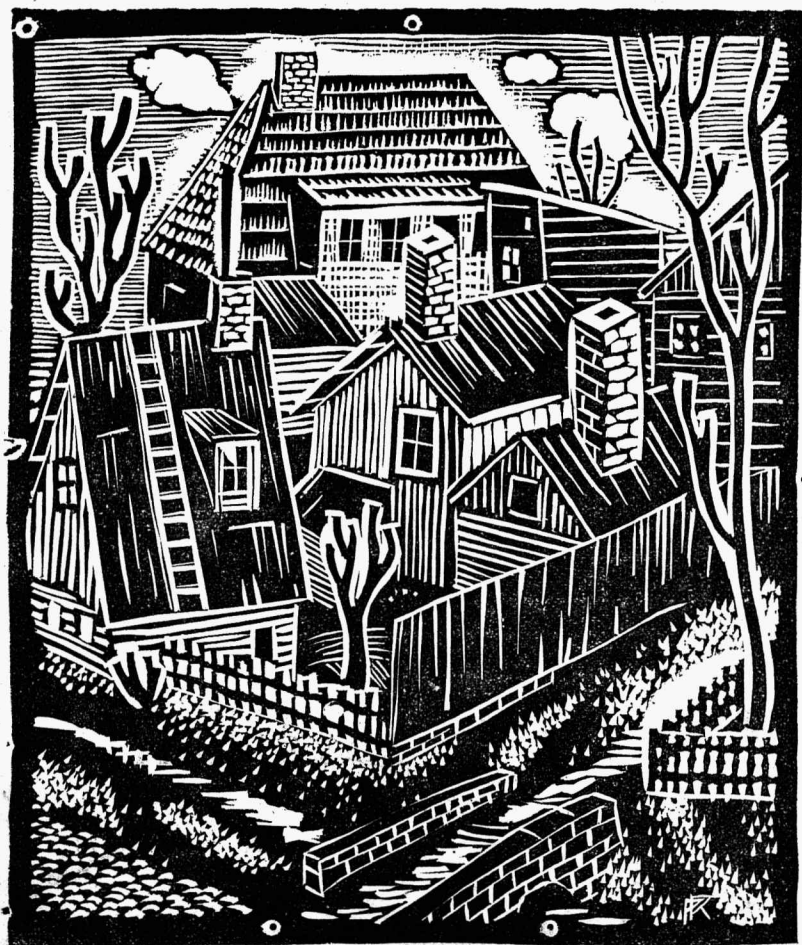
REALIST

Tallinna Reaalgümnaasiumi õpilaskonna ajakiri

Nr. 1

November 1935. a.

II aasta

„Kadrioru
motiiv“

P. REINHAUS
(Linool)

Spordiäri
RESEV-RESEL

Kullasepa 13. Kõnetr. 432-19.

**Kõik talvsporditarbed
juba kohal.**

Hinnad väljaspool võistlust.

Korraliku kirja saamiseks kasutage
transporant-eeskirju

Hind 5 senti.

K.K.Ü. „TÖÖKOOL”

Tallinn, V. Roosikrantsi 3.

Kõik raamatud,

mida õppur peab lugema, leiate

F. WASSERMANN' I
raamatukaupluses

TALLINN, Pikk tän. 7. Tel. 433-48

Nõudke maksuta katalooge!

REALIST

Tallinnas, 1935. aastal

M. Pesti.

RA & KALEVALA.

*Äsja mu aknake lekidest loitis:
Kulturträgereil vaimu purgatoorium.
Mis nägin, oli keskaja stsenaarium:
tuld liktor hingestet, trükitäht, toitis!*

*Ajaleht verevat lauale kannab;
ta pealkirjas kirevas Adua, Adigrat
tonitleb. (Mil London? ka Tallinna? Leningrad?)
Sompu, mis verev, kõik upuvad rannad.*

*Äkki üks rahvas, üks rahvas, mis väike —
ei kätke kas väiksuski ühtlust ja jõudu? —
Kultuuride ristluste plahvatuspõudu
pelgab ta: raamatuveerge too hinge ga täites,*

*kilbile heisates hiilgavaid kõiteid
küll rajamas rabades raskemaid sirgteid.
Impeerium vaimu ent laukaist peab tõusma!
Kas pole seks kutsut me, eestlaste raatmaa?*

*Väinöla vendadel loitsudes isade
austada palju on tarkusi. Visade
impeerium vaimu on Kalevast tõusmas —
seks juured on meiegi, eestlaste raatmaas!*

KUNSTIKIRI

Kunstist üldse . . .

una Kirjandusringi põhikirjas on öeld, et Ringi sihiks on peale kirjanduse edendamise ka huvi äratamine kunsti vastu õpilaskunnas, siis pidasin õigustetuks avaldada

käesoleva kirjutise meie ajakirjas.

Kõigepealt tahaksin nentida väikest, kuid siiski märgatavat huvi tõusu kunsti vastu õpilaskunnas. Seni suhtus enamus õpilasist kui mitte täiesti eitavalt, siis ikkagi väga üleolevalt kujutavkunstisse. Ei saa salata: ka praegu leidub õpilasi, ja isegi abiturientide seas, kes peavad igasugust muud „kultuuri“, eriti „tantsukultuuri“, mitu korda paremaks ja kasulikumaks kui igasugust kirjandust ja kunsti kokku ning püüavad oma vaateid võimalikult kõvasti väljendada. Aga ega see ei aita — see näitab ainult niisuguse „tantsumeistri“ madalat haridusetaset ja ei jäta ka kuigi head muljet kogu kooli kultuurusest.

Siin ei saa loota üksi Kirjandusringile, sest ega niisugune poiss ei lase end meelitada Ringi, sageli võitleb selle olemuse vastu üldse. Siin peaksid ka kool ja õpetajaskund tulema appi, on see ju ikkagi kõigepealt kooli asi, millise haridusekraadiga temast õpilased väljuvad. Kõigepealt tuleks võtta õppekavva kunsti aabits — kunstiajalugu. Seda tuleks, kuna eritundideks ruumi

ei ole, võtta läbi joonistuse tunnis. Nimetat aine on viidudki paljude koolide õppekavva, ja nagu õpilased ise ütlevad, olevat väga huvitav.

Teiseks peaks viidama õpilasi sagedamini ja ilma suurte nurumisteta kunstinäitusele. Mõni õpetaja soovitab minna näitusele oma algatusel, aga see on grupis raskesti läbiviidav ja üksikuna kallim, mis õpilasele, kes evib niikui-nii vähe raha, suureks takistuseks. Ja kui viiaksegi näitusele, siis harilikult ikka üheks tunniks. Näitusele peaks minema viimasest tunnist, siis on aega vaadata kas või õhtuni.

Hoopis kahe silma vahele on jäänud Kunstimuuseum. Paljud ei tea üldse, et selline asutus on Tallinnas, vähesed teavad, kus ta asub, ja ainult mõni üksik on teda külastand. Kunstiõpingu seisukohast evib nimetat asutus väga suure tähtsuse, kuna ta sisaldab eesti kunsti paremiku kogu arenemisaja jooksul ning häid näiteid kunstist mujal. Pealegi maksab tema külastamine väga vähe — kõigest kümme senti.

Millegipärast on leit, et humanitaarharu õpilased ei või õppida joonistust. Omal ajal (mitte väga ammu) oli joonistus ülikooliski sunduslik õppeaine, meie ajal aga tahetakse olla nii hirmus palju jõudnud edasi, et ei vajata teda enam keskkooliski.

Minu lootus on, et meie kool saavutab sama taseme muil alul, kus ta on püsind juba aastaid spordis.

. . . ja sügisnäitusest eriti

jutut. K. Sihtkap. Valituse sügisnäitus kujuneb igal sügisel kunstnikkonna aastaloomingu baromeetriks, esitades läbilõike sellest, mis lood uut. Nii ka käesolev. Näitus evib

väga kõrge ja kvalifitseerit taseme, iga tahes palju kõrgema kui samus ruumes varempool „Akadeemikute“ näitus

seda evis. Ometi on näituse numbrite arv suur ja vajab enda mahutamiseks kolm tuba.

Püüan anda allpool edasi enda muljeid sellest näitusest. Kuna ruum on piirat, siis püüan seda teha üldiselt, tungimata üksikasjusse ning märkides ainult seda, mis minusse eriti tugevat mõju avaldas.

Vanema põlve kunstnikest esineb peale mõne teise Kristjan Raud.

Reaalgümnaasiumi sportlikke auhindu

(Pildil ainult jäävalt omandatud auhinnad)

Ta on kunstnik, kes ise vananedes jääb nooreks oma loomingu ja on noor noortegi seas. Vaadake, kui palju noorusvärskust ja noorusjõudu on kõigis tema näitusel esitet teis. Vaadake, millise jõulise rühiga murrab „Lennuk“ teed silmapiiril särava valgusallika poole. Inimestest pardal on antud ainult siluetid, kuid nii meisterlikult, et võime ilma vähemagi kahtluseta öelda, kes nad on, asetusest rääkimata. Või jälle „Soome seppa sajatamas“. Vaadake Kalevipoja seisakut — ta on veelgi viinaaurus, kuid juba tulemas täiele teadvusele oma tapatööst. Kalevipoja vastas inimeste grupp on veel häämas-tuses, kuid iga silmapilk meie ootame selle jõu plahvatamist. Koer paremal nurgas annab selleks juba viipe. Või jälle „Palve“! Ahtake suitsuriba tõuseb nagu nähtav palve taeva poole. Sellele mõjuvaks lisaks on kõrgel taeval hendluvad pilvetükid sihiga taevasse. Vaadake: all, maapinna lähedal nad on veel segaduses, siis aga saavad selguse ja jõulise hooga tõusevad üles. Kolm inimkuju veelgi toonitavad seda lihtsat puhtust, sümboliseerides palvete kuju ja mõtet. Või võtke „Leinav Linda“. Pildi pind on tühi, ainult ühes nurgas on Linda murt, tume kuju. Iga Raua kuju ja ese on mõeld läbi, ei ole midagi juhuslikku ega üleliigset.

Kui Raud oli vanana noor, siis Johani on noorena vanameisterlik. Äsja ta lõpetas „Pallase“, aga kuulub juba kunstnike eliiti. Ta on joonistuslik and, kuid püüab maalilisuse poole. Võtame tema „Kartulikoorigad“ ja varem näitusel olnud „Köögis“, mõlemad ainstikult väga lähedased. Köögis on kõik esemed selgesti joonistat, tarvitit rohkem valgust. Siin aga kaob ümb-rus varjusesse, millest kerkib esile kaks kuju: kartulikooriga eit ja tagapool vanamees. Valgus langeb eide ette

maha, kausile ja osalt ka pajale, riiva-tes eite. Sellega on ant kõik olu-line. See kõik leiab peene käsitluse, vaadake ainult eide käsi ja nägu. Üles-ehitus on diagonaalne. Liikumine algab alt, vasakult ja suundub üles paremale, enne aga kui jõuab sihile, murdub mehe peas tagasi. Maalilisem sellest on joonistus „Emajõe puiestik“.

Johani kaaslopetaja Liiman on oma olemuselt juba mõjuv maalilise pehmuse ja värvide toonikusega, ainult ta „Tütarlaps raamatuga“ näitab teist suunda: lähenemist Johanile. Mõjukamad tema maalinguist on „Naine aedviljaga“ ja „Rõdu“. Millist peent nüansikust suures pudelis „Rõdu“ keskel ja sulavaid üleminekuid ning sumedat videvikku „Naises aedviljaga“!

Adamsen-Eric on esitand suure kolmikmaali naisfiguurega. Selles värvikompositsioonis ta on ühendand inimesed peaaegu lahutamatuks tervikuks loodusega. Maaling oma heledas värvitoonis on väga õhuline.

Graafikat on näitusel esitet õige arvukalt. Kõigepealt paelusid mu tähelepanu Mugasto (ka „Pallase“ endine õpilane) ja Pärsimäe monotoüpiad ning Mugasto puugravüürid. Head tehnikat ja kindlat kätt näitab Mugasto „Laboratoorium“.

Puugravüüre esitab veel Laigo. Ta on oma senisest maailmast astund sammu realismi poole, siiski säilitades omapärasuse. Tehnikalt ta on Mugastost lihtsam, seega ka vähem venelaste mõju all. Tuntud käsitluses esitab sulejoonistusi Liivak.

Skulpturtöödest meeldisid mulle eriti Sannamehe „A. H. Tammsare“ ja Halliste „Lein“ ja Jõesaare „H. Lachman'i portree“. Ilus on ka Starkoppi „Reljeef“ tumedate kujudega hallil põhjal.

Kall

äike on vajunud juba pilvesängi, ja vaikus laiub üle hämarduvate põldude. Tulemeri kustub ja kahvatub üha. Sõidan pikkamööda rohtunud külalateed, kasteheina-

kõrte villupead peksavad helisevaid kodaraid. Tee pöördub täisnurkselt ja suundub laiakrooniliste saarepuudega piiratud talu poole. Sõidan kolinaga üle latilise trumbi, põrr! lööb kett vastu porilauda. Samas krabivad energilised käed juhtrauast ja tirivad mu joonelt küljeli. „Tss! Te äratate ju me sünnipäevalapse oma meloodiatega üles!“ Samas märkan võsaveerul kaunist seltskonda, kelle uudishimulikud pilgud juhitud rahurikkujale. Seletan midagi teadmatusest ja lahtisest trumbist, aga ei jõua kuigi kaugele. „Te laulate ometi?“ katkestab kinninabija, pikk vibalik noormees. Katsun vastusega kõrvale hiilida, aga juba kamandab too vibalik: „Tore, herrlich, excellent! Vaata, Anni, nüüd on meil jumalik bass ka veel! Kolm soprani, 2 alti, 3 tenorit ja bass! Võrdlematu, asendamatu! Let go!“ Ratas on korruga läinud ja juba sammun kahe lokilise preilikese käevangus. Taga sammub umbes sarnane trio, nende järel tuleb kaks kummikraedega ja sonimütsidega noormeest, kuna aga kõikjal toimetab Kall, nii hüütakse igatahes teda. Lõbus meeolelu nakatub minussegi ja juba kõhatame kõriorilaid valgekardinalise akna taga. Äratustaulud on tüübilised ja bassi osa on ju sehukestes lihtne. Vägevast tulevad sõnad ja viis, Kall vehib takti kui Hollandi tuulik. „... ja täna sulle õnne soovi—vii—mee!“ lõpetame uhke crescendoga. Krapsti kargab lahti uksehaak, ja lävele ilmub moodsas öömantlis olevus, kellele kohe kallale joostakse ja vähemalt 20 korda õhku loobitakse, nii et kardinalid lehvivad ja toolid ümber lendavad. Üheksahääleline hurraa paneb juba aga aknaklaasid klirisema ja krohvi laest langema. Surutakse kätt

ja soovitakse armsale tädile teist viitkümnet aastat. Peagi ilmuvad põuetaskuist kristalipudelid ja perenaised otsivad välja pearättidesse seotud koo-gitaldrikud. Siseruumest ilmub veel keegi punapõskine piiga ja muretseb hulgani klaase ja taldrikuid. Jutukõma ja naerulagin on hele, ja korruga pistab grammofongi moodsaimat foxi ürgama. Kohe krapstab Kall sünnipäevalapse, mina ühe oma saatjaist ja peagi teevad ka teised meie eeskuju järele. Sünnipäev kestab palavaima tempoga päevatõusuni, siis nõuab komme, et „titt“ peab heitma magama ja külalised lahkuma. Veelkord surutakse käsi ja väsimatu sünnipäevalaps palub juba kuuendat korda nõnda lahked olla ja lõunaks päris peole tulla. Lõppeks vajub lustilik kogukond tukkuvasse uttu. Valmistun minagi Kalli kätt suruma ja lustilise suveõhtu eest tänama hakkama.

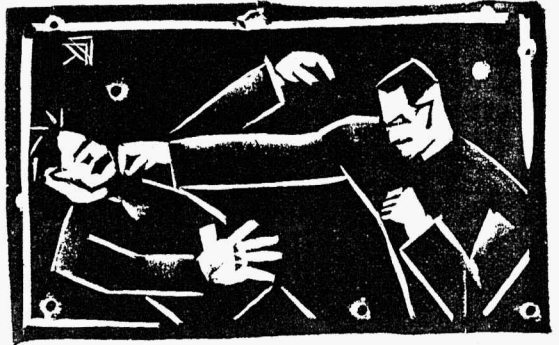
See võtab käe küll vastu, surub selle aga oma kaenla alla ja tüürib aida poole. „Täna ei lähe sa enam kuhugi,“ seletab ta ja mu protestile vaatamata olen-gi äkki krabisevais aruheintes. Kingad-sukad-püksid seame lävepakule ja siilidena poeme Kalli laiahõlmalise vatiteki voltidesse. „No on vast nali,“ mõtlen endamisi,

„küll on rahvas! Kes see Kall ometi on?“ Ja nagu mu mõtteid aimates hüppab ta äkki teisele küljele ja lausub: „Ah jah, sa'i teagi veel: mu nimi on Kaljo Kaasik. Kõik aga kutsuvad mind Kalliks. Kaljo on küll täitsa hea nimi aga inimesed ütlevad valesti Kalju, jusku ma mõni plika oleks. Mu onu uurib vanu soome-ugri

keeli, ta ütles, et olevat vana nimi, tulevat Ürg-Soome tüvest jne.“ Sorinal jookseb jutt vanadest ninetüvedest. „Mis su nimi on?“ kahmab äkisti. „Siit sa küll ainet ei saa,“ võidutsen, „puhas saksa nimi: Karl.“ — „Arvad?! No mitte sinnapoolegi!“ Ja peagi on lahatatud mu nimenatuke kui mitte aatomiteks, siis vähemalt molekulideks: Karlist saab Karlu-Karhu ja sellest peagi Karu. „Jäta,“ naeratan, „viimati teed mu teisest nimest Eerikust elevandi ja asutad loomaaiia!“ Naaber vaikib ju juba mõtlen ehmunult, et ehk õige solvasin teda, aga juba algab mingi uus loeng ratta pumpadest ja rootsi „vabadest“. Hommikuks aga on igatahes niipalju selgunud, et ta on samuti Tallinnast, „Vestust“ ja matkab nagu minagi jalgrattal läbi kodumaa. Koidlas, nii on talu nimi, peatub ta siin suvitava tuttava pealinna-preilikese juures, kelle tädi täna üles lauldi. Mõtlen ta laialdasele sinasõprade ringile ja küsitlen: „Kui kaua õige oled juba siin?“ — „Täna hommikul tulin. Näe, siin on vallamaja tempel,“ haarab Kall taskust mingi logiseva taskuraamatu ja sirvib lehti. Templid, allkirjad ja isegi pitsatid! „Näe kus,“ tsuskab sõrmega. „Küll siin on nalja kirjutaja. Kuldraamidega päikesepriidid, kikkis juuksed ja lips kui saapa pael. Küsin templit ja soovitan talle head templivärvi, ta aga kargab püsti, hüüatab: „Selgemini, noormees! Kes varastas? Mis krempelit?“ Mõirgame naerda, nii et kõht võntsub ja naelad laastudest välja põruvad. „Ah, aga vat kus sai nalja ükskord kui...“ algab uus lugu kui sorinal. Kuulan, naeran ja imestan: milline voolavus ja kui tabav karakteristika! Kasutan vasttekkinud väikest vaheaega ja juhin naabri tähelepanu luugiaugust sissepiiluvale päikesele, see aga ei kõssagi. Pöördu, vaatan — magab ometi see rahutu elukas! Nägu aval ja sirgjooneline, blondid salgud sasis ja käes rinna eest rebitud öökuue siiruviruline nõõp.

Kui ärkan, on juba selge päev. Kall on, nagu arvasingi, juba läinud, ta püdzama on poodud pea alaspidi laastu-serva külge ja lina moodustab mingi gordiose-sõlme. Viskan endalegi rõivad selga ja „patseerin“ tare poole. Õhk on jällegi selge ja sinine, päike hõõ-

gub soojusest ning valgusest ja lõoke-sed lõõritavad lõpmatuid laule. Puudutan käega uktselinki, leian selle asemel aga inimese käe, sest üks ropsatab lahti ja mu väljasirutatud jäsemest rabab kinni Kall. „Sa vist mängid viiulit? Nojah!“ lausub vastust ootamata ja paneb tolle tonksti mu lõua alla. „Kuidas see läheb sealt: tai, tai, tai, taa—ha—tsha—tsha? Muidu oskan küll, aga vat just see...“ Peagi selgitame ja ületame raskuspunkti, ning uhkelt kõlab moodne fox Kalli disharmoniaate saatel. Sünnipäevalaps teeb „kantaadile“ lõpu ja palub meid kolmekesi lauda; nimelt oli Anni meile truuks sopraniks. Alustan midagi vabanduse taolist, aga see karjutakse põhjalikult maha. Istun ja hoian naerus nägu. Aga peagi kaob sunnitud olek: Kalli fraasid on üha uemad ja omapärasemad ja preili lahusel pole piiri.

Vaevalt on ületanud päike lagipunkti ja veerenud päarkümmend kraadi loode poole, hakkab saabuma külalisi. Hobused viiakse rehealla ristikusõimede juure, kuna vankrid veeretatakse saabumise järjekorras ühte seina ritta, aiasd harali ja kirjulapilised tekid ilusti kõrtest puhtaks nopitud. Tädi lippab siin ja seal, lööb käsi kokku ja mossitab huuli: „Misten'd minu vana inimese pärast... Näe nüüd, Lepiku perenaist... Oh sa armas aeg!“ Külalised tõrjuvad käte ja jalgadega: „Mis san'd ometigi... Siin polen'd ju kedagi... Päris häbi kohe...“

Tunni poolteise järele palutakse lugupeetud külalised lauda. Rahvas hakkab ilusti liikuma, pole vigagi, vägisi vedamine ja süliksi murdmine on siit perest küll kadunud. Peetakse toreid kõnesid, kus ülistatakse sünnipäevalapse elurõõmu ja „landsmanlikku“

olekut, olgugi et suure talu inime ja linnas elanud, lauldakse vägevaid „elaguid“ ja vorstivaagnad, süldikausid ja korbivirnad üha vähenevad. Tädi lõkendab ja sätendab näost, räägib, naljatab kõigiga ja lööb kõigiga kokku. Lõppeks tõustakse ja vajutakse laiali, ainult vanapapad jäävad istuma õllekannu manu. Saalis uhuvad poisid-tüdrukud tantsu, perenaised istuvad pinkidel ja vaatavad, kes nende tütreid „tantsitavad“, abikaasad löövad aga lehtlas „saskoppi“, näod lõkendamas ja hääled rämedad. Tädi lippab siin ja seal, pakub keelekastet, präänikuid ja kompvekke, ning pidu jookseb sõiduvees.

Kall on kõikide peigmees ja kallike ja lubab igale tüdrukule tulla külla. Ka mina, lõkendavi põsi, lõhun tantsu ja upun lootusetult Naabri Leeni meresiniseisse silmisse. Nii saabub õhtu, tuul vaikib ja tikksirgelt seisavad sihvakad saared. Jasmiinelt levib uimastavaid aroome, ja „kristal“ ning õhtuhämarus kruvivad tuju hiilgetippu. Ligidane rahvas on läinud koju, kuid külalisi on siiski küll ja küll: peale loojangut on kõik lakad ja kuurid, küünid ja ristikehinarõugudki täis magusat norinat. Söögitoas peksab väsimatu vanaisa „asunikuga“ toolipõhja ja laulab „Pummairassassaad“ ning „piibli-lugejad“ on koondunud peretuppa, kust kostab kaardilaksatusi ja vahel päris ebainimlikke hääli. Kohtame Kalliga: ta silmad sätendavad ja salgud ripuvad hooletult. „Let us go, bachelor!“ vastab ta ja näitab näpuga hämaruses tukkuva taluhoone poole teinepool rukkivälja. „All right,“ sosistlen ja nii liigume mööda kastest rada. „Sul muidugi on su Leeni, aga mul jälle see vanem õde,“ dikteerib Kall, „tead see pikk mustajuustega.“ Süda pekslemas kui talle saba, sihime elektrilampidega toapealist. „Pätiredeliga“ oleme peagi „unustuste sadamas,“ sest varsti jõuame mingi palakatükini ja laulame õrna häälega „Roosit“ ja „Oh Maali, Maali“. „Päris kena, noorsandi, põriseb kustki. „Aga linnukse onva är lennanu.“ Mul läks süda pahaks, ja Kall kõhatas. Sekundiga on ta end kogunud ja soovib ilusti õhtust. Taskust sigineb midagi ja samas on loodud Kalli ja sulase vahel Soome sild. Sulane kõhatab ja kõ-

histab ja kergitab pudelikest. Peagi on „sotid klaarid“, preilid arvanud me külastust ette, kobinud aida lakka ja seadnud vana Andrese endi asemele. „Kõh-kõh-kõh,“ itsitab too. „Ega na lubanu küll ingata, kui tuleva, aga kui noorsandi nenda lahked olliva ja vanainimest veel meeles pidasi...“ Varsti kobime õiges sihis edasi ja saavutame peiduurka ilma lahinguta: preilid on kahtluse peletamiseks isegi redeli üles tõmbamata jätnud. Seekord muudame taktikat: seisame redeli eelviimasel pulgal ja palume üliviisakalt külmavarjutulekuks luba. Seda kilkamist ja ehmumist ning energilist tagasilööki! Aga paari õnnestunud fraasi järgi saame

luba istuda üsna lävele, aga ainult õige väheke. Peagi külmetavad jalad ja inimarmastajad preilid tulevad vastu seegi kord me palvetele. Lennutame nüüd võidu anekdoote ja teravmeelsusi ja aidapealne rõkkab värskest naerust. Aeg sibab ja sibab ning korraga märkan, et olen laskunud õige igavale pinnale: räägin midagi siuglevast hõbeniidist panoraamsel heinamaal ja kutsuvast päikesest, kuna Kall juba vanub igavest truudust.

Vaevalt on möödunud veerandtunni, kui korraga kuuleme: „Kuula, kus kõkutavad!“ Külma higi tuleb otsa ette ja käed lähevad nõrgaks. Süda sahmib oma 120 ja peas meelestuvad „jii-jitsu“ võtted. Kriiks-krääks, kriiks-kääks... redelist tullakse üles. „Vot tebe ras, hiljaks olete jäänud!“ manööverdab Kall. „Ma sulle näitan hiljaks!“ kätatab too ja samas tormabki Kalli poole. Ma olen ka nagu vedruga püsti ja hüppan teisele kallale. Pealetung tuleb kiirelt ja hästi, vastane lendab käpuli ja vägev rusikas tuiskab tühja õhku. „Oleks õige sellega saan'd,“ mõtlen välkkiirelt ja samas kuulen, kuis Kall instrueerib oma vastast: „Tola, kes siis nii poksib, kaks kätt kõhu peal risti! Vat nii, solaar (mütsak)... paremhaak (laks)...“ Kuuldub kole kobin ja müdin, mõlemad kukuvad pikali. Aga siis on jällegi mu vastane püsti. Hiljaks jään seekord: midagi mütsatab vastu väljasirutatud õlga, ja tunnen tasakaalu kaduvat. Vastane tahab järele hüpata,

põrkab aga peaga millegi vastu ja kukub ristselili. Vahepeal olen uuesti juba püsti ja pahvatan seisukorra tõsiseusest loolimata rõkkavalt naerma: ta on hüpanud täie hooga vastu sarika ristpuud. Knock-out ilma ühegi hoo bita minu poolt! Kalli vastane on juba kenasti kaelavinklis ja pugiseb kangesti. Transpordime ta ühes pooltoibunud seltsimehega üle läve ja soovime head õhtut. „Oodake, te!“ kuuleme alt ja sellele järgneb segane sosin mingist Kirdlast ja Kadalast. „Sa taevas,“ sosistavad tüdrukud, kes seni hääletult istunud, kuhu jäid. „Armas Jumal, katsuge, et ruttu lähete! Metsikumata kampa harva on kui need poisid sealt Kirdla kandist! Tule, Leeni, läheme ruttu alla, Jumal, kui nad tulevad!“ Katsume lohutada, aga märkame isegi, et see ei sobi siia koguni: oleme mõlemad juba varemalt külapoiste kambaga tutvunud. Soovime kähku head õhtut ja vabandame kuis suudame oma õnnetut külaskäiku. Naeratabki veel Leeni, ja nii kaome lokkava rukkivälja varju. Kodus äratame tädi ja Anni ning kirjeldame lühidalt asjakäiku. Tõrelda saame nii kui kole, aga siiski soovitatakse kaduda nii kui välk: need mehed nalja ei mõista. Kähku on koos me pisike pägeas ja vurame hommikhämarusse parimate soovidega tädilt ja Annilt. Peagi kaob omapärane Koidla, ja veretav kirdetaevas kuulutab uue päeva algust.

M. Pesti.

ENDATEOSTUS †

*Rohelise lambikatte südaõised varjud
üle tulikuuma, mõtteiskiprundi lauba;
kõrvus võidujooks asjaliku kellatikse
ja tormitseva meelego tukse;
läbi vaheseina elutarga unesrõgin rauga.
Nõnda istudes enda parimat Sa appi karjud.*

*Kaasnoorur tundmatu, oma suureks hüppeks
Sa nüüd ägedasti valmistud.
Saand higinõu Sul sõrmis kõik sullepead —
oma muusaga (või talendiga?)
Sa vägikaigast vead.
Sa ei näe veel, kus endateostuste kalmistud?
Sa ei sõpru veel pinginaabri — dendiga?*

*Kaasnoorur tundmatu, Sa praegu oled hoos,
ent varsti astud siiski jälle targu.
Ma ka haaran siis vanaisa kargu,
ja jälle lähme sõbralikult koos.*

Meeleolud

Aafrika.

irav päike naerab juba mitmendat tundi üle kuivsuviselt lämmatava liiva. Hallikaspruunid kaljumürakad näivad kuumusest killustuda tahtvat. Nende kohal väriseb õhk kui

palavikus. Silmustena looklev, spiraale ja kaheksaid moodustav liivane tee, — vingerdades kaljude vahel, nende ümber põimudes ja neid rühmitades, tõustes ja langedes — lõõskab kuumust, levitab hingematvat liivtolmu.

Kaugel sinavate mägede seas tossab vaevalt märgatavalt tulemäe tuline kurk. Aeglaselt venib suitsu kitsas, hall lint piki silmapiiri. Hingemattev lämmatavus.

Mustendav kurruline kumerus liival reedab endise järve, avaus järsus kaljuseinas — surnud allika. Kõrvene pind anub januselt vihma.

Päike aga põletab halastamatult surmava palgega. Ja liiv laulab.

Ilm — segat meeleoluga.

Lai kollakasapunane leht liugleb tasa; nukralt langeb ta vesisele maapinnale nõrga krabina surres. Langeb veel üks, — ja veel. Rohekaskollane muru on tihedalt kaet leht-märtritega, mis pudenevad oksilt vaikselt alistumisega paratamatusele. Jõuetut tuulehingust võib ainult aimata. Varasügise hall taevas levitab kõige üle natuke toda udust hallust, mis nii vajalik sügis-meeleolu tekkeks. Üksikuile rohtund teile on pühit kokku roostesed lehehunnikud; sõnatult kaeblevad nad suurt lahkumist ja leinavalu.

Sügis, hall ja niiske, on saabund. Vä-

hemalt on silme ees täielik pilt tost nukrast aastaajast. Kuid veel ei ole avanend sügispilvede pisaraterohked silmad, veel ei lõika vinge tuul üle lagedike. Ka taevas on heledam tost päris sügistaevast.

On varasügis, pisiväljaanne suurest ja röskest mudaajast.

Pime tuba.

Vaikus. —

Pimedus. —

Vaid nõrka sinavat hämarust heidab läbi udutseva õhu külmu kuu.

Tema kalk valgus tungib tuppa üksikute vihkudena, lagunedes laiaili nõrgalt ja arglikult. Vaevalt — vaevalt paistavad mingid kontuurid. Tagaplaanil, pimedas nurgas läigahtab midagi valget — ahi. Lillepotid akna all heidavad vastasseinale tontlikke varje. Ta ääretut vaikust ei eksita huikav vedur kaugel.

Kalmistu.

Ammu on vaibund kabelikella vaikesed löögid. Ainult harvad tuuleilid kahistavad aegajalt vahtrapuude latvu.

Päike loojub. Idast tõusevad juba hallid, tinarasked pilved. Tasa, tasa ohkavad puud ja jasinipõõsad. On soe.

Vastu verevat, tulist õhtutaevast paistavad kõrged mustad siluetid. Ristid. Ka hauakünnad oma sünges külmuses on näha masendavalt selgesti.

Kabel keset kalmistut sirutab masiivse hiiglasena; tema torni tippu süngistab jälle tolle nukrusvaraaida sümbol — rist.

Rusuv pilt vaob ühes päikesega, haihtub. Nüüd paistab vaid viirastuslike kogude mets. Ja pea mattub kõik õõ tihedasse musta hõlma.

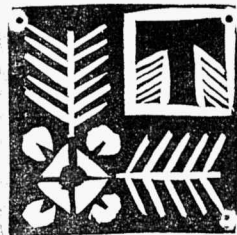
Mõõt.

Prof: „Nüüd seletage mulle, kuidas teete kindlaks torni kõrguse hariliku baromeetri abil?“

Üliõp.: „Lasen tornist nõõri otsas alla baromeetri ja mõõdan ära nõõri pikkuse.“

Öö

und-tunnilt pimeneb, aeglaselt hajub valgus:
hämaralt hakkavad vilkuma kullased tähed.
Taandub tuulehoog, seisavad puudelgi lehed, —
loodus uinub ja saabub taas suveöö algus.

Kullase kettana kumab kuu kaugel;
kumab nii hurmavalt, võimsalt too kesköine
päike,
vaatab, kuis uinub kõik looduses, suur kui ka
väike,
vaatab, kuis uni nii leebesti varjab me laugeid.

Tasane tuuleilil sosistab sõnumeid sala,
peletab eemale rusuvad mured ja mõtted.
Hajub kõik kurbus, hajuvad päevased petted; —
hõbedast valgust kuu aeglaselt pinnale saadab.

„Agul“ (linool)

P. Reinhaus

Vana realist — puršš — jutustab

„Oh jaa ... see oli tõesti üks aeg, see sarnanes nagu tuhandeaasta rahuriigile“, algas vana realist, pärast purshsh, mulle oma jutustust.

„Tõesti, sai tuhteeritud aastate kaupa armsate papade kulul, sa ise ei saanud arugi, olid sa ikka tõesti seal õpimas või ainult kuski heas kohas kostil. Oli sul üks mure; kodunt tulid rahad ja sakusmendid, omal oli ainult niipalju vaeva, et muretsesid seda va' pudelikraamijaleidsid hea vooimehe. Ometi, ei või ütelda, et igakord kõik nii libedasti läks, juhtus ka ikka lugusid küll, mis su pärast suuri kommersse üsna vaikseks tegi. Mul meenub üks säärane hirmus sissekukkumine ... seda ei jõua veel praegugi ära kanda. Jah, näe vat' see oli jällegi üks armas „vennastuspidu“, kuid semester oli lõpul ja ka rahadel kotis oli lõpp peal. No kedagi, „puru“ oli ikkagi hädasti vaja, mis siis muud, kui

ühel hommikul kirjutasin papale ühe tõsise kirja:

„Armas papa, vajan hädasti üht anatoomia atlast ja selle ostmiseks palun saata 15 rubla.“

Sinu filius.

Mu suureks imestuseks tuli peatselt vastus, vastus nagu tavaliselt, kasti sakusmendiga ja siis kiri. Parajasti kraamisin asju välja, kui korraga mu pihku puutub kogukas raamat. No pagan võtaks, kes oleks võinud seda oodata, vanamees oli ostnud atlase ise ... ja, oh vaene studiosuus, ta ha veel 15 rubla! No esialgu ajasin läbi selle 6 rublaga, mida sain atlase eest antikvariaadist, aga peale säärast „nälgimist“ kirjutasin siiski papale veel ühe kirjakese:

„Armas papakene! Täna atlase eest. Vajan siiski veel tähtsamate ülesannete jaoks 15 rubla.“

Sinu poeg.

Kahe päeva pärast tuleb mulle telegramm. Mõtlen ise, mis siis nüüd

lahti, loen, loen veel kord, loen kolmandat korda... siis laguneb mu mõistus, ma langesin säärase hooga oma türi-sohvale, et selle antiiksed taksijalad purunesid ja ma ise kogu selle

loguga kukkusin ümber. Telegramm oli järgmine :

„Raha asub atlase 11 ja 12 lhk. vahel.“

Sinu papa.

Oh, silentium! Cantus! Sain viimaks jalad alla, mitte sohva vaid oma jalad, ja jooksin siis ruttu „antikvarjanti“, ehk saab veel tagasi osta. Vana biblioteeker vahib mulle otsa ja ütleb siis külmalt, et kahjuks teie teaduslik eksemplar leidis omale ostja juba eile!

Vivat academia! Mu laul oli seks korraks lauldud.

REEDER

KLASSIKALINE TRAGÖÖDIA

Kõik alatud võtted ja trikid on minust kaugel. Mida teen, teen puhta südamega. Pole tänini veel kunagi mingisugusest mustast afäärist mustalt välja tulnud (tänu ettevaatlikule kaaslasele), vaid õnnetu hingena, keda ligemine on järjekordselt püganud. Mulle on alati üteldud, et mul oleval ärivaimu, ja omavahel rääkida, olen seda kasutanud alati.

Tähelepanu! Algab klassikaline tragöödia vahemängudega!

Ja segased ajad tulid, ja rasked katsumised ühes sellega. Kellelgi oli väga piinlik, sama keegi oli väga piinatud, ja ei keegi muu kui sama keegi oli ühiskonna poolt taga kiusatud nagu esimene ristikogudus.

Klassis oli ajalooline lärm, mahlaste õunasüdamete popsud ja vopsud, tahvli-läpi vihin, kriidi ragin nagu oleksid hobused hirnumas. Otse uskumatu, kuid nii vähe poisse suudavad teha nii efektset hobuhäält.

Õnnetu, võib-olla ka süütu kannataja heidab parajasti meelt. Pisut puudub, ja ta kukutaks end ülepeakaela aknast. — Sirutan samaaria-mehena talle oma kõige pisema sõrme. Ta ei haara sellest ettevaatlikult nagu uppuga ölekõrrest, vaid trahh!, nagu oleks see suure läbimõõduga raudkang.

Jutlesime kogu vahetunni. Asi lõppes sellega, et mu õnnetu kaasvõitleja ei kiusatud enam, ja mina sain obligatsiooni omanikuks tema isa õunapuut aiale. Sain igapäev neli ja mu kompanjon kaks õuna. Kuid inimesed on tänamatud. Igaks juhuks, et veksiit mitte kaotada, lasksin endale valmistada klassi esikarikaturisti pool viis kompromiteerivat pilti. Ähvardasin nood vastupanu puhul kohe „publitseerida“.

Nädal hiljem. Klassis on ajalooline lärm jne. Karikatuurid on „käibel“ rahva seas ning ihaldatud nagu Ülikooli kahekroonised.

Kompanjon sai mürskude sihtpunktist kirja:

„Aseta end minu seisukorda . . . Mis kasu sa õieti sellest saad, et mind nõõgid? . . .“ jne.

Alati kindel ja otsusvõimeline kompanjon kirjutas teisele küljele lakooniliselt: „Kahjuks ainult kaks õuna.“

Kuid praegu, sõbrad, nosime suurendatud õunaportsjonit ja oleme mures nagu siidivennad, kes teavad, et just jõuluks lõpeb nende priileib rootsi kardinate taga. Millest elatada end pärast seda? Andke nõu! Kirjad selle lehe toimetusele „Klassikalise tragöödia teine vaatus“ all.

„Pildinäitus“

Komöödia 12. aktis

4H

Mitmekordse kolimise järgi on too „rahvas“ jäänud pidama viimaks teisele korrale, maja paremasse tiiba, kahe „alama kursusega“ klassi vahele. Rahvast on tabanud rängad katsumised ja kaotused: tema endine 40-line pere on vähenenud tervelt veerandi võrra. Lahkunud on vabahärra von L i v e n t a l, kodanliku nimega V u n t s, kelle vurrukultuurid olid iluks ja auks kogu klassile. Kuulus „A u t o h ä ä l“ kaaluti ja leiti kerge olevat, samuti ka Z a s t r o w - Z a p p i k ja tema rivaal L e i s, kes muide purjetab Hispaanias ja naudib merimeheromantikast. Ei ole enam elumees P u j u ' t, sprinter P i h o ' t, salongilõvi T i n n ' i, ei ka S c h e p p ' a. Kes teenib „üle aja“, kes on hoopis kadunud silmapiirilt.

Praeguses staadiumis on kahtlemata silmapaistvamaks kujuks M o n k i, sündinud K u b u. See endameelest vaikne ja tagasihoidlik noormees on pinnuks silmas kogu direksioonile. Vastutasuks oma ristiisa S o o ' l e r i s t i s ta viimase D a n k i ' k s, mis on äraseletatud maakeeles „eesel“. Selles grupis eksisteerib ka üleajateenija L a r k a, kes alguses harrastas väikeselt pugemist, kuid on nüüd loobunud

sellest ja ameti andnud üle A l t o s a a r e l e, kes seda jätkab märgatava edukusega. Viimane on tõusev täht ka kirjandusmaailmas: tema parim töö on reisikirjeldus Poolamaast, mida keegi pole peale tema kuulnud-näinud. Samuti on tähelepanuks B a u m a n n, kes seniste vemmälvärsside asemel esines kahe tähelepandava poeesiatootega esimesel kirjandusõhtul. Hoopis tahaplaanile parnassil on jäänud lüüriline tenor K l a s s e n, India Gandhi asendamatu koopia, kelle esikteos motiivel „Õnnetu Öifrosiine kannatamise lugu, üks hale ja kurblik jutt“ löi möödunud aastal „Reaali“ kirjandusmaailmas laineid. Siinjuures ei saa ka mainimata jätta moomees A l l i k a t, kes saavutas tänavu Kirjandusringi esimehe tiitli ja on üldse sel alal aktiivne sell. Kevadel saabus mingi teade Tartus saavutatud auhinnast, ja sügisel pani kaasvõitlejad kihama „Perekonnalehes“ ilmunud novell „Kall“, mis on tulvil seiklusist ja lakaromantikast. Kirjandusmiljööes esineb ka Ringi revisjoni kom. esimees N e i t o, kes sammub oma „suure venna“, ekseesimehe jälgedes. Keskmistes ridades, kuhu kuuluvad pea kõik eelmainitud, istub veel vaikne mees A n t s, kes on jäänud truuks oma lemmiklektüürile, mis koosneb tapmis- ja tagaajamisromaanest. Tema, nagu ise ütleb, kelmab vaistlikult kõiki õpetajaid, kuna tema lektüür valmistab talle sellist tõhtu, et ei raatsi katkestada põnevat menetlust kuri mal pinnimisel, ja seepärast peab ta välmima vastamisel ainupärase ning pingse sõnastus-suhtelisusega supernaturalistliku seadumusega fantaasiavälgahtused.

Maailmapoliitilised sündmused pole kajastumata jäänud ka meie ühiskonnas: klassis eksisteerivad juba pikemat aega „Neegis“ ja „Negestis“. Viimane

on tõusev „tantsuogalik“, kes lõppeks sirgub kindlasti päris „kalaks“. Esialgu naeratab ta mesimagusa fassaadiga „Komme“ saalis tantsukursustel ja soosistab saladuslikke sõnu prl. S-le, kelle ähvardab talt üle lüüa veteraan Karla. Tants paistabki olevat praegu ülim (ja vist ainus) huviala, sest 90% õppureid käib „kursis“, ja vahetundidel on koridoris hiigla nühhimine. Mõni õpetaja juba arvabki, et see küll ei ole väärtuslik nähe õpilaskonnas. Suurimad spetsid tantsu alal on kahtlemata Mitt ja Tammi, kes praktiseerivad eriti kõhuraputamist ehk vändra polkat. Nood aga kuuluvad juba äärmisse, aknaalusesse rühma, kus teiseks huvialaks on tehnika ja keemia. Viimatimainitud konstrueerisidki möödunud aastal kahu-rit, millega võiks 10 km kauguselt sääsel silma peast laska. Palm ja Ammermann produtseerivad igasugu hullu lõhnaga gaase ja vedelikke ning „kombiinivad“ ultramodernseid „spikimasinaid“.

Spordis seisab klass ikka vanal tase-
mel, s. t. ei ole palju, aga on ikka ka.

Laiemateks lehtedeks on Larka, naeru-
näoga Kase-Mart, Laamann
ehk Bini ja Võmma, kelle eluülesan-
deks on taga ajada tühja tuult nahk-
kesta sees. Järgnevad sprinter Jull ja
üllatusmehed — „maratonimeistrid“
Mitt ning Allik.

Nühhpillide sümfoonias figureerivad
kapelmeister Bini, Karla ja don
Alfredo, kellest viimane on väga
saladuslik olend. Pealtnäha on ta vaikne
ja väga noormees, aga „tsiviilis“ —
salongilõvi ja südametevallutaja. Kalli-
mate agentuurid on tal üle maailma:
USA-s, Soomes, Austraalias jne.

Ähkpillide orkestris õgvendavad vask-
torusid nined nagu Berends ja Org-
mets, kelle pillihääle tugevus on pöörd-
võrdeline poisi pikkuse koeffitsiendiga.

Vahemeheks õpetajate ja klassi vahel
ehk lihtsalt priimuseks on sedapuhku
täisõiguslikult Karla Allik, kellele
sekundeerib Altosaar.

Nii elab klass üksmeelses rahus ning
unistab tuleval aastal saabuvast abso-
luutsest monarhiast ja lõpumärgist, mida
ehib number 52. **Kastemadu.**

Sportiv „Reaal“.

Käsipallihooaeg on aland; jälle ko-
gunevad parimate koolide pari-
mad pallurid ja entusiasmist üle-
voolav publik võistlusõhtuil Kaitseliidu
võimlasse. Kuis läheb tänavu aasta-
kümneid esirinnas seisnud Reaalkoolil?
Püsib senine edu ning mõnelgi alal
võitmatuse orel või tuleb mur-
rang, mida rivaalid on ennustand ammu?
Püüdsime küsimusterahega kinni meie
sportliku „raskekahuri“, Spordiringi esi-
mehe Nikolai Kasaku.

Üldmulje kõnelusest: need, kes loo-
davad meie spordiringe nõrgenemisele,
võivad veel kaua oodata!

„Käsipallihooaeg algas, nagu ikka,
meie edu tähe all,“ jutustab „Niks“
Kasak. „Korvpallivõistlustel Käsipalli-
liidu karikale võitsime kõik vastased
kergelt, kuid suurte numbriliste resul-
taatidega. Ka läindaastane kõvem kon-
kurent vene gümna. kaotas poolfi-
naalis suuresti.“

„Esivõistlustest võtab meie kool osa
muidugi täiel rindel, kõigis klassides?“

„Jah, nagu see saand juba tradit-
siooniks. B klassis ei saa abituriendid
tänavu võistelda, mille tõttu meeskon-
dade koosseis selles klassis pole veel
täiesti kindel. Samuti ei saa olla edu-
kusele B klassis nii kindel kui A või
C klassis.“

Siin juures peab tähendama, et rea-
listid mõistavad edukuse all meistri-
kohtade saavutamist, mitte aga pääsu
neljandaile või viiendaile kohile. Tea-
tavasti mõnel pool tõestatakse oma
kooli „paremust“ just nende kohtade
abil, meistritiitlite puududes.

„Kes võistlevad tänavu Reaalkooli
meeskondades?“

Nimekirjust näeme, et meie spordiau
kaitsevad A klassis Aronson, Kasak,
Sepp, Kalberg, Larka, Aavik, Laansoo
ja Einblau. B klassis lähevad tulle
Müür, Räämet, Ots, Rõõmus, Niineorg,
Mitt, Kask ja Steinberg. Pallurite noo-
rimasse generatsiooni kuulub C klass,
kus võistlevad Allik, Piho, Johanson,
Nukk, Reebel, Reial, Senner ja Ploom-

puu. Pea kõik mainitud mängivad nii võrk- kui ka korvpalli-meeskonnis.

„Mis koolid on meie tõsisemaiks konkurentideks üksikuil aladel?“

„A kl. võrkpallis loodame püstitada igivana meistriau. Konkureerib, nagu ikka, vestu. Korvpallis kaitseme meistritiitlit; tõsisemalt tuleb siin arvestada vene gümn. ja vestut. B korvis on kõvemaks pähkliks prantsuse lütseum, C korvissaksa realgümn. C võrgus on vaevalt midagi karta.“

„Kergejõustikus tuli meie kool meistriks paljude ennustuste kiuste, mis rääkisid Vestholmist?“

„Jah, võitsime ja omandasime karrika, seekord juba jäävalt. Vestholmi gümn. tuli teiseks, tehnikum

kolmandaks, ja Gustav Adolphi gümn. pääsis neljandale kohale.“

Kuna N. Kasak on ka T K S Ü esimees, päri me lähemat koolinoorte linnavõistlustest. Esmajoones tulevat pidamisele Tallinna — Tartu linnavõistlus, vist jõuluvaheajal. Kooli Spordiringi juhatus töökas on kooli tänavuste sisevõistluste korraldamine käsipallis. Kevadel kavatakse korraldada sissetulekute hankimiseks traditsiooniline pidu.

Nii jätkub elav ja edukas tegevus kooli spordifrondil. Tegevuse sihtjooni tähistavad aastakümneid püsivad traditsioonid. Loodame, et ka tegevuse tagajärgedes püsivad traditsioonid — võidutraditsioonid!

M. P.

FOTO

Miks just pankromaatiline negatiivmaterjal?

Tänapäeva negatiivmaterjali-tööstus produtseerib ja ka amatöörid tarvitavad peaaegu eranditult ainult kaht liiki materjali: ortokromaatilist ja pankromaatilist. Siiski laiematel hulkadel on aga sõna pankromaatiline täiesti tundmatuks jäänud, kuigi tänapäeva amatöör ikka rohkem ja rohkem tarvitatumaks negatiivmaterjaliks valib pankromaatilise materjali. Milles seisab siis õieti aga vahe nende kahe materjali vahel? Sõna värvitundelikkus ongi see asjaolu, mille jätab amatöör silmade vahele. Pankromaatiline neg.-mat. annab meile värvidest õige monokroom kujutluse. S. t. siin ei tule mõista seda, et pilt antakse edasi loomulikes värves, ei, pilt, mille saavutame, on ikkagi must valgega, kuid värvide gradatsioonid on antud edasi nii, et pilt tekitab vaatlejas loomulike värvide kujutluse. Küll tabab ka ortokromaatiline negat.-mat. peale violett- ja siniste kiirte teisi spektrivärve, kuid pankromaatiline neg.-mat. omab peale äärmiselt

suure astenduse, väga kõrge ja ühtlase värvitundelikkuse kogu nähtava spektri suhtes. Selle materjali tihenduskõverjoone sirge osa on väga pikk ja selle tõttu võimaldab õiget toonikujutlust kõige mitmesugusemates valgusoludes.

Peale nimetatud asjaolu omab pankr. film kõrgema valgustundelikkuse kui ortokromaatiline film ning teiseks omab pan-materjal oma tundelikkuse maksimumi poolvatt-valguses. Ülevaadena, praegusest turul leiduvast pan-materjalist tuleks soovitada Ilford vabriku saadustest just kaht filmi ja ka plaadisorti, nimelt Selo Hypersensitive Panchromatic ja Selo Finc Crain Panchrom. (peenteraline, pankromaatiline film). Tundelikkus on siin teistest filmi-sortidest kõrgem, nii esimesel 30° Sch päevavalguses ja 33° Sch poolvatt-valguses; teisel vastavalt 27°—30° Sch.

P. Mägi.

Klassis.

Kosmogr. õp.: „See täht on Veenus. Nii nimetati ta ühe ilusa naisterahva järel.“

Õpil. „Palun, kas siis see ongi see täht, keda kolm tarka taga ajasid?“

Ristsõnad.

Ristsõnad nr. 1.

1	2	3	4		5	6	7	■	8	9	10	11	12		13		14
15									■	16							
17				■	18				19					■	■		
20				21						■	22				23	24	■
						■	25			26							27
		■	28		■	29	■	■	30				■	31			
32		33			34							■	35		■		
36							■	■	37			38			39	■	
40							41	42	■	43				■	44	45	
■	46				■	47										■	
48			■	49								■	50				

Paremale: 1. kloostisaal, vaimuliku ordu koosolek; 8. välismail kasvav kõva puu; 15. valge läbipaistev kips või süsihapu-lubi; 16. suurim asundus Lätis; 17. pole õige; 18. tuulemärkija; 20. vajalik äris; 22. ahvide liik; 25. ilutundeline; 28. naise nimi; 30. terav ese (sisseütlev); 31. kardetav mägi Euroopas; 32. tuntud filmitäht; 36. vinguma, mitte rahulolema; 37. kiitlema, uhkustama; 40. paha, läilata tunnet tekitama, „südame peale ajama“; 43. siht; 44. Doonau haru; 46. mudel (võõrk. lühend); 47. isoleerainest; 48. Ameerika linna eessilp; 49. värvaine; 50. moenarrid.

Alla: 1. ratsavägi; 2. sõjariistadele hüüdma; 3. pööre Jumala poole; 4. vanaaja päriselanikud Hispaanias; 5. keiser; 6. tulemägi Euroopas; 7. vedela supi; 9. töö mõõtühik; 10. parim suusahüppaja maailmas; 11. pole kasu; 12. konksu murdes; 13. täht kreeka tähestikust; 14. kosutav puhkus; 19. mehe nimi (alaleütl.); 21. „tantsuproffessor“ Tallinnas; 23. suur lomp; 24. neli konsonanti; 26. kõhumahl (ii-i); 27. elatanud, vana; 29. endine kaitseleit; 33. tase; 34. maailmasõja aegne Saksa ristleja; 35. keskaegne ühing; 38. linnud; 39. hüüe; 41. helitõug; 42. kodulind; 45. Vestholmi gümnaasiumi direktor.

Lahendased laske hiljemalt 10. det. „Realisti“ kirjakasti. Õieti lahendajate vahel loositakse Tuglase „Lühike eesti kirjanduslugu“.

Nalja.

Shoti külalislahkus.

„Teid kindlasti kutsuti Shotimaal ka kuhugi õhtusöögile?“

„Ma ju ütlesin, et . . .“

„Ja mis seal siis ka pakuti?“

„Kõike, mis soovite. Majahärra oli lasknud üles seada automaatpuhveti. Sissemaks üks shilling.“

Teisist koolest.

Õpilasetegevuse saavutused teisist koolest peaksid kuuluma huvipakkuvaimate küsimuste hulka meie uudishimust lähtudes. Enda täiendamise ja ületamise seisukohast on tutvumine naabritega otse vajadus. Õppides tundma väärtusi teiste juures õpime viljelema neid koduski; kritiseerides võõrast loomingut teritame pilku endaarvustamiseks. Seepärast algame ringvaadet õpilaste loominguga — ajakirjade ja albumite — keskel. Peatume esmalt Riigi Kunsttööstuskooli Õpilastööde Albumi kui kunstiliselt ja tehniliselt parimini toimetatud väljaande juures.

Kevadalbumit sirvides (sügisalbum pole veel ilmund) üllatame tema maitsekatest illustatsioonidest. Kuna kujutavkunst on toimetajate eriala, kipub sõnaline osa jääma küllaltki heade ning rohkearvuliste reproduktsioonide kõrval varju. Tähelepanu köidavad A. Osoli „Portree“ (õli), R. Littoveri „Nattüürmort“ (õli), P. Eberhardi linoolõige ja sõejoonistusi M. Rääkilt ja E. Muddistilt. Mõningais töis (näit. M. Moseli „Heinalised“) on õpetaja mõju liig läbipaistev. Albumi kaas mõjub maitseka lihtsusega monumentaalselt.

Ilukirjanduslikku on albumis vähe — üks novell ja paar luulepala — ning sel alal pole veel jõutud kujutavkunsti-

lise osa tasemeni. Sõnalise osa kandev tala on Frits Matti pikem ülevaade plastilise tantsu kunstilisest olemusest.

Selles ülihuvitavas töös tõestab autor muuseas, et plastiline tants on inimkonna kunstiideaalile lähimalseisev kunst, kuna temas on ühendatud kaks vastandlikku ja sajandite kestel vaenulikku poolust — vaim ja keha. Autori huvitavate mõttekäikude refereerimine viiks siin pikale arutelule; jatkub, kui ütelda, et juba selle töö pärast maksab tutvuda albumiga.

Lõpul antakse ülevaade kooli õpilasingest. Kuuleme, et teotsevat kirjandus-, kunsti-, muusika-, endaarendamis- ja spordiringid, mille tegevust ühtlustab Õpilasingide Koondis. Viimane on ka albumi väljaandjaks. Album on trükitud kooli oma trükikojas ning seisab trükitehniliselt kõrgel tasemel. Ka klisheed on valmistatud koolis. Säara-seid võimalusi teistel koolidel muidugi pole; nii on kunstikoollased võrratult paremas seisundis oma albumi tehnilise külje arendamisel. Albumi on toimetand J. Valter, F. Matt ja A. Särm.

Järgmises numbris vaatleme Gustav Adolfi gümnaasiumi ja Poegl. Komertsgümni. ajakirju, mida me seni veel pole suutnud hankida. **M. P.**

Toimetus: M. Pesti (peatoimetaja) P. Reinhaus (kunst), P. Mägi (teater, muusika, foto), K. Allik (kirjandus). **Väljaandja:** Tallinna Reaalgümnaasiumi Kirjandusring. „EHA“ trükk Tallinnas, Linda t. 7. 22. nov. 1935. a.

Raamatukauplus

„PÜRAMIID“

Voorimehe tän. 1.

ostab ja müüb

soodsate hindadega

kooliraamatuid

ja igasugust teaduslikku ja ilukirjandust

Foto-ateljee

A. TEPPOR

S. Karja 9.

Töö kõrgeimas hääduses.

Hinnad mõõdukad.

Õppureile soodsaim
koht pildistamiseks!

Iga arenenud nooruri parim sõber on hea raamat.

Ostke kooliraamatud, õppeabinõud ja ilukirjandust

„Päevalehe”

raamatu- ja kirjutusmaterjalide kauplustest

Tallinn: Suur Karja tän. 23, kõnetr. 446-11

Pikk tän. 2, „ 428-83.

Suures valikus ilu- ning teaduslikku kirjandust, kõiksugu kirjutusmaterjale, joonistus- ja maalimistarbeid.

Soovitage oma noortele õdedele ja vendadele lugeda meie kirjastusel ilmuvat lasteajakirja

„Laste Rõõmu“

„Laste Rõõmu“ talitus Pikk 2, telef. 428-83.

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

Pikk 2, oma telef. keskjaam 428-83.